

Hallássérült Hívek Hírlapja

XXI. évf. 10. szám

2008. október 12.

LITURGIKUS „A” év

(Kis misekönyvben a szentmise rendje: 11-23. oldal, könyörgések és olvasmányok szövege/továbbiakban: szöveg oldal.)

Október

5. Évközi 27. vasárnap

(szöveg: 303-306. old., pref.: 32-35. old.)

8. MAGYAROK NAGYASSZONYA

(szöveg: 399-402. old., pref.: 36. old.)

12. Évközi 28. vasárnap

(szöveg: 307-310. old., pref.: 32-35. old.)

19. Évközi 29. vasárnap

(szöveg: 311-314. old., pref.: 32-35. old.)

26. Évközi 30. vasárnap

(szöveg: 315-318. old., pref.: 32-35. old.)

November

1. MINDSZENTEK ÜNNEPE

(szöveg: 403-407. old., pref.: 406. old.)

2. HALOTTAK NAPJA

(szöveg: 408-411. old., pref.: 40-44. old.)

9. A LATERÁNI BAZILIKA FELSZENTELÉSE

16. Évközi 33. vasárnap

(szöveg: 327-331. old., pref.: 32-35. old.)

23. KRISZTUS KIRÁLY ÜNNEPE

(szöveg: 332-338. old., pref.: 335. old.)

30. Advent 1. vasárnapja

(szöveg: 47-50. old., pref.: 27. vagy 28. old.)

HALLÁSSÉRÜLTEK SZENTMISÉI

Budapesten:

- Október 12. vasárnap, 16.00
Mikszáth K. téri Piarista kápolna
- Október 26. vasárnap, 16.00
Vörösmarty utcai kápolna
- November 9. vasárnap, 16.00
Mikszáth K. téri Piarista kápolna
- November 23. vasárnap, 16.00
Vörösmarty utcai kápolna

Vidéken:

Hely	Mikor?	Hány órákor?
Győr	okt. 4., nov. 8.	15.00
Miskolc	okt. 19., nov. 16.	16.00
Pécs	okt. 5., nov. 2.???	14.30
Sopron	ideiglenesen szünetel	
Szombathely	nov. 15.	15.00
Vác	változó	
Veszprém	okt. 19., nov. 16.	15.00

FIGYELEM!

A Krisztus Király napján véget ér az „A” egyházi év.

A Krisztus Király ünnepe van november 23-án.

A „B” egyházi év kezdődik november 30-án, az Advent első vasárnapján.

Kedves Olvasók, ne feledkezzetek meg a Kis Misekönyv cseréléséről sem!

IMASZÁNDÉKOK

Négyévenként Rómában gyűlnek össze a világ minden országából a püspök küldöttek. Megtárgyalják a püspökök a Szentatyával együtt az Egyház fontos feladatait. Ez a tanácskozás a szinódus. 2008. októberben tartják a Vatikánban a Szinódust.

A Szentatya kéri az imát:

1. *Hogy a püspöki szinódus tárgyalásainak eredménye segítse azokat, akik Isten Szavát (=Bibliát) hirdetik. Bátran tanítsák a hit igazságait az Egyház útmutatása szerint.*

Október utolsó előtti vasárnapján 2008-ban október 19-én. Missziós vasárnap van.

2. *Minden keresztény közösség tartsa fontosnak a missziók segítségét. Imádsággal, pénzadományokkal és áldozatokkal segítse az Egyház missziós munkáját.*

Missziós munka = a hitet hirdetni, tanítani a pogányoknak és az Istentől elfordult embereknek

EVANGÉLIUM

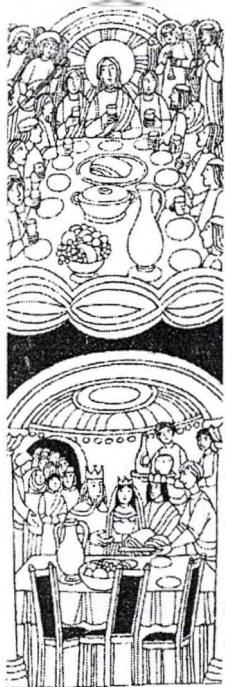
Szent Máté könyvéből

(Mt. 22, 1-10)

Jézus példabeszédet mondott a mennyországról. Jézus így kezdte:

„Hasonlít a mennyország a nagy, királyi lakodalomhoz. Egy királyfi esküvőre készült. Apja, a király nagy lakodalmat akart a fiának. Sok embert meghívott a lakodalomra. Amikor már minden elkészült a nagy vacsorára, akkor a király elküldte a szolgálát, hogy hívják a vendégeket a lakodalomba. De a vendégek nem akartak menni a lakodalomba. A király más szolgálát küldött a vendégekhez és azt üzentte: »Elkészítettem a nagy vacsorát. Már készen van a sokféle finom hús. Minden készen van, jöjjetek a lakodalomba!« De a vendégek nem törődtek a meghívással. Egyik elment a szántóföldre dolgozni, a másik elment az üzletbe árulni. Néhány vendég megverte a király szolgálait és megölték a szolgálát.

A király nagyon megharagudott. Katonákat küldött a gyilkosokhoz és megbüntette őket. Azután azt mondta a király: »A lakodalom készen van, de a meghívott vendégek már nem jöhetnek. Helyette hívatok az utcáról embereket a lakodalomba. Ők lesznek a vendégeim.« A szolgálak sok vendéget hívtak az utcáról és a ház tele lett a vendégekkel.”

A MI ESEMÉNYEINK

Az olaszországi nyaralás

Július 28.-augusztus 1-ére terveztük a tengerparti nyaralást Olaszország egyik legismertebb üdülővárosában, Rimini-ben. A miskolci Kolombusz Utazási irodával utaztunk 42-en.

Első napot csak utazással töltöttünk, nagyon szép volt az út. Sok alagúton át utaztunk a vadregényes Alpokon át. Élveztük az utat.

Másnap a csoport szétszéledt, akik akartak fürödni a tengerben, azoknak volt az irányuk a tenger felé. Voltak olyanok, akik sétáltak Rimini belvárosában, ahol sok érdekeset láttunk: Tibérius hidat,

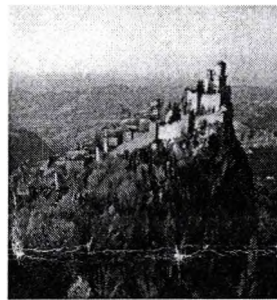

Tibérius diadalívet és olyan templomot is, ami befejezetlen volt de gyönyörű. Megvan az állítólagos 4 ezer éves olajfa.

Harmadik napon fakultatív program volt: Ravenna és San Marino. Ravennában csak pár órát sétáltunk: Szűz Mária templomot, a régi Apostoli Bazilikát és az új Apostoli Bazilikát láttuk. A régi Apostoli Bazilika nyolcszögletű épület volt a föld mélyén. Régen a mocsaras földre építették a hatalmas bazilikát, és a puha föld süllyedni kezdett a bazilikával együtt, ezért a lépcsőn kellett lemenni. Gyönyörű apró mozaikokból állnak a képek. Szokás mondani Ravennát a „Mozaikok városának”, mindenhol mozaikot látunk a házak falain és a templomokban is.

San Marino önálló, Olaszországtól független, áfa-mentes állam. Régi vár van fent, ahol sok múzeum látható, ahová nem mentünk be. Csak sétáltunk körbe-körbe, vásároltunk, megkóstoltuk a különleges borféléket. A panoráma gyönyörű. Magyarokkal is találkoztunk San Marino-ban, akik férjhez mentek olaszokhoz. Boldogak voltak, hogy újra magyarul beszél-

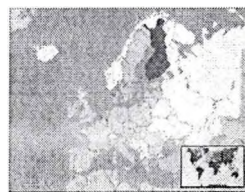
gethettek velünk. Búcsúkor könnyeztek, és azt mondták, hogy hiányozni fogunk nekik.

A nyaralás utolsóelőtti napján csak szabadidős program volt. Sokan mentünk fürödni a tengerhez, röplabdáztunk a homokban. A homok annyira forró volt, hogy lehetetlen volt sokáig állni, ezért egy vízzel teli vödört hoztak, hogy tudjunk lábainkat lehűteni a hideg vizes vödörben. Este Delfináriumba mentünk Rimini belvárosában, nagyon mulatságos volt. Öt delfin bámulatosan okos volt. Milyen magasra tudtak felugrani a vízből, hogy elkapják a labdát. Táncoltak, tapsoltak a vízben. Fröccsözték is a nézőket, akiknek a ruhája csupa vizes lett.

Az idő végig meleg volt. A szálloda is kényelmes volt. Bőségesen kaptunk enni. Szomorúan mentünk haza, de jól éreztük magunkat.

A hitoktatói konferencia

Finnországban

Az IVSS konferencia volt szeptember 1.-étől 10-ig Finnországban. Több országból (Finnország, Svédország, Norvégia, Franciaország, Németország, Lengyelország,

Ausztria, Románia és Magyarország) jöttek körülbelül 50-en. Az ökumenikus találkozóhoz tartozó konferencia arról szólt, hogyan oldjuk meg a nagyothallók lelkipásztori gondoskodását, többen vannak a nagyothallók, mint a siketek.

Mindennap délelőtt tartottak előadásokat, amik nagyon érdekesek, tanulságosak is voltak: bibliai, filozófiai, munkapszichológiai, szurdopedagógiai, orvosi-audiológiai. Két személy is előadást tartott saját életéről: egyik Eivor nevű norvég implantált lány, másik finn vak-súlyos nagyothalló evangélikus lelkész.

Mindennap délután beszámolókat tartottak saját országuk fejlődéséről és arról, hogy milyen eredményt értek el a vallás terén.

Első előadó volt **Petri Luomanen** Finn Akadémia- és Bibliakutatóról. Címe volt *Talentumok a Máté evangéliumában (25, 14-30)*.

Főbb gondolata:

- Kettős jelentése van a talentumoknak: normális és Istentől való.
- Értéket jelent: 25kg ezüst 1 talentumot jelent, 1 dénár- 1db ezüst – 1 talentum, ma már ajándékot jelent.
- Jézus már parabolisztikus módon kifejezte magát, valójában nem pénzről beszélt, nem allegóriában. Jézus használta a korabeli kifejezést, használta mint „értéket”. 2000-ben már ajándéknak tekintjük a talentumot (néhol kegyelemnek fogják fel).
- Összehasonlította a Lukács evangéliumával (19, 11-27), tisztázta a talentum, dénár és minas kifejezését. Akkoriban 1 talentum – 100 dénár – 10 minas jelenti. Jézus parabola módjában mondta el a Lukács evangéliumában is.
- Az üzletről beszélt, ahol az értékek cserélődnek vagy növekednek. Ugyanakkor megemlítette, hogy Lukács 16, 1-8-ban sáfárkodásról szól, és hangsúlyozta jó sáfárkodást. De Jézus nem arról beszélt, hogyan kell pénzt csinálni, hanem értéket (talentumot) többszörössé kell tenni. Ez a parabolisztikus.
- Fontos, hogy számon kell kérni a szolgálókat, akikre megbízta a talentum kamatoztatását a gazda, ezért Jézus mondta a példabeszédekben a parabolával élve, hogy elküldenek szolgálókat, hogy számon kérhessenek őket. Isten ad talentumokat, hogy számon kérje őket is.
- Összehasonlította a fordításokat is későbbi időkből. Kiderült, a zsidók és a protestáns bibliák között eltérés a talentum értelmezése

körül. Az evangélikus és katolikus bibliák között is eltérés van. Végül nem elég értelmezni, hanem bele kell élni magát, hogy Jézus mit tanít parabolában.

- A szolgálókról is beszélt az előadó, hogyan szolgáljuk az embereket, a gyülekezeteket és az Egyházakat. Jézus mindig felhívta figyelmet a lusta szolgálóra. Sokat beszélt a lusta szolgálóról is, hogy ő nem kap jutalmat, mert a talentumot nem értékesítette. El is veszítette a talentumot, amit kapott.

A norvég előadó, **Eivor Breg**, Osloi Egyetem pszichológiai hallgatója. 21 éves implantált, mind a két fülön. Identitás kérdését tette fel neki a konferencia. Erről a témával beszél. Hol a helye siketek, nagyothallók és ép hallók között? Mégsem fogadják be a hallók a hallássérültsége miatt. A siketek sem fogadják be őt, mert úgy gondolkodik és beszél, mint halló. Eivor tovább küzd azért, hogy beilleszkedjen a halló társadalomba.

A **finn vak-súlyos nagyothalló evangélikus lelkész** is érdekeset mesélt az életéből, és sokat lehetett tanulni tőle, az célja volt, hogy gyarapítsa a talentumokat. Először nagyon haragudott Istenre, mert vak lett már 8 éves korában. Később rájött, hogy Isten más terve van vele, hogy vakon is foglalkozzon az emberek lelkével. Idős korában elveszítette a hallását is. Megint mérgeződött, de most már megbékélt a siketségével, és folytatja a lelkipásztori munkáját. Sok helyen előadásokat tart. Különleges hallókészüléket visel és a vakvezető kutya segíti őt az életében. Az a kutya nemcsak látó, hanem halló is. Például ha a telefon cseng, akkor a kutya felveszi a telefont és viszi neki.

Az elnökségi választás is megtörtént. A dániai elnök lemondott, új elnök lett egy német tag. Az elnökségi tagok is újak lettek. Bekerült a magyar származású romániai lelkész, Korodi Csaba.

A konferencia utolsó napján összefoglalót tartott egy **német lelkész**, találóan mondta:

- súlyos nagyothalló vak lelkész előadásából azt vette észre, hogy sok fogyatékoság sok talentumot jelent.
- norvég implantált siket lányról pedig azt, hogy küzdelmes élete volt és sajátosan alakul identitás keresése közben, végül az ép hallásúak közé akar beintegrálódni.
- az országjelentésekre rámutatott, hogy kis csoportos beszélgetésekkel kell megnyerni nagyothallókat kommunikáció miatt, és hogy éves programban a programok között nagyobb szünetek legyenek, mert szükségük van időre feldolgozni információkat.

Egy **svéd nagyothalló tag** azt tapasztalta, hogy a svédeknek szükségük volt a 2006-os IVSS konfe-

renciára, amit ők szerveztek Svédországban. Ettől a konferenciától bátorítást kaptak és kidolgozták a 3 éves programot a hálózat kiépítésére. Azt üzenték többieknek, hogy bátorítsuk egymást.

A svéd evangélikus püspök összefoglalója:

- az egész konferenciából kiemelte, hogy sok nyelvűek, hallássérültek és különbözőek vagyunk
- fantasztikus volt, hogy végig tudtunk együtt dolgozni, ebben szerepe van az evangéliumoknak, amik mindannyiunknak közös kincse van.
- Viszont a különféle adottságai miatt vigyázzunk egymásra.
- Az előző IVSS konferencia témája volt az Istenkép és mi vagyunk az Isten képei. Akkor arról volt szó, felelősek vagyunk, hogyan mutassuk meg magunkról Isten képeit.
- Most konferencián hogyan használjuk fel Istentől kapott talentumokat, hogyan visszük haza a talentumokat a hallássérültek közé. Sok formális információból is értékes dolgokat tudunk kihozni. Kérdés az, hogy tudjuk-e őket és társadalmat figyelmeztetni? Ez prófécia! Küldetésünk az, hogy egyházak köré tudjuk összegyűjteni hallássérülteket.
- Így több nyelven beszélünk a közös istenhittől. Ez az összetartozás.

Szabadidős programok is voltak: Hvitrask, Espo, Helsinki, Tampere, Turku. Ezek a városok is gyönyörűek. Szaunázás, esti beszélgetés is volt. Az időjárás viszont nem volt kellemes, végig hidegben sokat fáztunk. Sok érdekeset tapasztaltunk, tanultunk a konferencián.

Következő konferencia várható 2010-ben Romániában (Kolozsvárott).

Érdekességek:

- ✓ Finnország területe 338 145 km² és három részből áll: Lappföld, Erdei Finnország és Tavi Finnország. Körülbelül 190 000 tó van ebben az országban. Finnország parlamentáris köztársaság. Nyugodt ország és alkalmas arra, hogy pihentessük a lelkünket. A városok, falvak, tanyák nagy távolságra vannak egymástól. A népesség több mint 5,2 millió, de kezd csökkenni, nemcsak nálunk, annak oka, hogy sok egy vagy kétgyermekes család van a kényelmesség miatt.
- ✓ Az ország lakosainak többsége evangélikus vallású. Egy katolikus püspökség van az egész országban, mert több mint 10 ezren vannak katolikusok, de a katolikusok közül finnek kisebbségben vannak, többségében külföldiek vagy bevándorlók vannak. Ami a nehézségeket jelenti, hogy 80 nemzetiséggel kell foglalkozni (lengyelek, magyarok, fran-

ciák, irakiak, vietnámok, fülöp-szigetiek, chille-iek, olaszok, stb.) Ahogy nő a külföldiek száma, egyben a katolikusok száma is. Az evangélisták is áttérnek a katolikus vallásra. Csak hét (!) katolikus templom van az egész országban. Minden katolikus pap Lengyelországból jön. A püspök is lengyel.

- ✓ Egy órával később jár a finn óra mint nálunk. Fehér éjszakák vannak június közepétől augusztus elejéig, amikor a Nap csak egy-két órára lemegy. A nyár rövid, de minden meleg percét kiélveznek a finnek. A Nap világít, de nem meleg, azt mondják a finnek.
- ✓ Mindenütt vörös sziklák vannak. A földrengés még ismeretlen a finneknek, ezért a sziklákból építenek utakat és házakat is. A puha termőföld körülbelül fél méterig van, utána már csak sziklás föld következik.
- ✓ A fenyőfák, fák mégis tudnak nagyon magasra nőni, a gyökerük a sziklák repedéseibe kapaszkodnak.
- ✓ A napraforgók pompásan mutatnak a szántóföldeken, de sosem érnek meg, és semmire nem lehet felhasználni. Csak virágdíszítésre jó. Az asztalokon, az ablakokban jól mutatnak.
- ✓ Az orgona jóval később nyáron kinyílik, nálunk pedig már Anyák napja körül illatozik.
- ✓ A gombák mindenhol jelennek meg nemcsak erdőkben, parkokban, hanem az útszéleken, füves járdákon is. Különböző gomba él és mind gyönyörű.
- ✓ Minden tóparton van szauna-ház. Sok mökki (=kis otthonos nyaralóház) is látható a tavak partjain, az erdőkben, ahová a finn családok hétvégénként szoktak kimenni a hangos városokból. A csendes vidéken nagyon jó pihenni, ez a leghőbb vágyuk a finneknek.
- ✓ Finnország jelképes állata a jávorszarvas. A jávorszarvasok száma meghaladhatja 150 000-t. Már védett állatnak minősül. A rénszarvasok viszont rengetegen vannak. A legenda szerint Mikulás munkatársa a rénszarvas, ami mindig húzza a szánt. Nem havas utakon, hanem az éji csillagos égbolt útjain siklik a szánkó.

A konferencián részt vettek Szebeli Erzsébet és Mikesy György, aki a beszámolót készítette.

Szoboravatás Jólészen

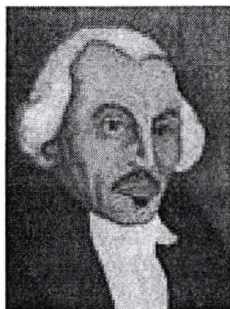
Szeptember 27-én szoboravatás zajlott Jólészen, Szlovákiában Cházár András, a váci siketek intézetének megalapítója emlékére. A szentmisével együtt megünnepeltük a szoboravatást. A püspökök, államtitkár, polgármesterek és iskolaigazgatók is vettek részt az ünnepségen. A Cházár András szobra előtt álltunk és rövid életét számoltak be, verseket is szavaltak a fiatalok. A váci siketgyerekek viszont néptáncot mutattak be a Kultúrházban. Az állófogadás következett, sok finomság került az asztalokhoz. Kötetlenül beszélgettünk, táncoltunk. Mindannyian jól éreztük magunkat.

Büszkék vagyunk Cházár Andrásra és gyönyörű szobrára!

Ki volt Cházár András?

Született Jólészen, 1745. június 5.-én, meghalt Rozsnyóban, 1816. január 28.-án.

Nemes, ám szegény evangélikus családból származott. 1755-ben a német nyelv elsajátítása után Dobsinára küldetett, hol iskolai tanulását is folytatta; ugyanazon évben Eperjesre ment, hol a költészetet és ékesszólást, és 1762-ben Késmárkra, hol a filozófiát tanulta; 1765-ben Pozsonyban folytatta tanulmányait, melyeket Fodor ügyvédi irodájában befejezett. 1766-ban Győrött Tiszapataki ügyvédnél gyakorlatilag tanulta a magyar törvényt, mire 1767-ben visszajött Jólészre a szülei házhoz. Ugyanezen év október havában Tolna megyében ügyvédnek esküdött föl. 1767 elején fölkereste a Toperczer és Lipovniczky ügyvédi irodáját és itt mint ügyvédbojtár 1770 végéig működött, mire 1771. januárban Pestre ment, hol a Parnitzky irodájának volt munkatársa. 1773 novemberében mint gyakorló ügyvéd Rozsnyón telepedett le; eleinte Torna, Hont és Abaúj, később Gömör megye táblabírája lett. Midőn József császár rendeletileg meghagyta, hogy az ügyvédek a törvényszékekhez kereseteiket német nyelven tartozzanak benyújtani, Cházár az ügyvédségről lemondott. 1790-ben a rimaszombati megyei közgyűlésen mint főjegyző a fejedelem önkényes uralma ellen tartott tüzes szónoklatai rendkívüli tetszésben részesültek. Ezen időben Gömör megye háromszor választotta meg főjegyző-jévé; a legnehezebb ügyekben sokat írt és több híres követutasítást szerkesztett. Az 1791. pesti református zsinaton mint a gömöri evangélikus esperesség kül-

dötte vett részt, s itt különösen a házassági ügyekben mint jegyző tevékeny munkásságot fejtett ki. 1799-ben ő volt a váci siketnéma intézet legelső tervezője s kezdeményezője, e célra 50 ezer Ft-ot gyűjtött és azt maga ezerrel növelte, azonban nem tudta e kedvenc eszméjét megvalósítani. Sajnos korán elvesztette feleségét, ezekben a nehéz időkben Magda Pál tiszteletes nyújtott számára lelki támaszt, aki egyben kisfiának nevelője is volt. A tiszteletes volt, aki Bécsbe irányította, ahol a siketnéma intézetet megtekintette. A lelkész fontos szerepet játszott abban, hogy Cházár András lelkében megszülethessen a hazai siketnémák oktatását szolgáló iskola megalapításának ötlete. Nyugdíjba vonulása után életét a siketnémáknak szentelte. 1799-ben látogatta meg a II. József által alapított Bécsi Siketnéma Intézetet, s ekkor vált tudatossá benne életének új célja: Magyarországon is létrehozni egy ilyen intézetet.

EGY PAP ÉLETE

Ötven év hitben, kitartásban **Hrotkó Géza** **győri templomigazgató**

Géza atya szentmisét mond a siketeknek Győrben Tamás atyával felváltva minden hónap első szombatján. Nemrégén 75 éves lett és ünnepelte aranymiséjét. Életéről röviden írjuk.

Géza atya Pozsony melletti Taksonyfalván született 1933. augusztus 31-én, Szlovákiában. Az őszinte vallásos család második gyermekeként jött világra. Összesen 5 gyermek volt a családban. Apja egylovas kiskazda volt, anyja pedig háztartásbeli, aki most 102. életévében jár. Géza gyermekkorában mindig szívesen ministrált.

Távolabbi rokona, Hrotkó nevet viselő Hites Kristóf bencés atya volt, Géza is szerette volna bencés szerzetes lenni, de a család áttelepítése miatt nem lett bencés szerzetes, és különböző helyeken tanult, végül a győri szemináriumban tanult. 1958. június 15-én pappá szentelték a győri székesegyházban.

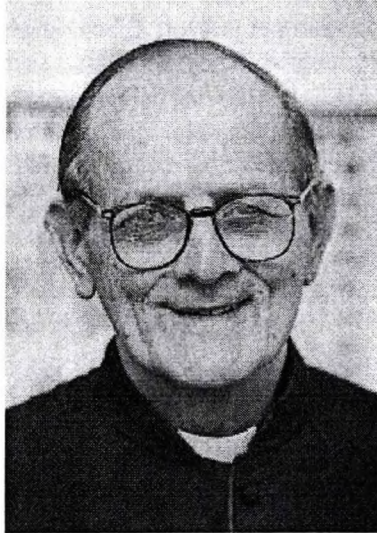
A kommunista rendszerben sokat szenvedett, például őt kizárták a kispaptársaival együtt az ország összes felsőoktatási intézményéből, nem engedték, hogy tanuljon tovább. Ezért 2 évig volt betanított lakatos-hegesztő. Titokban folytatták a teológiai tanulmányaikat az esti tagozaton a vatikáni engedélyek segítségével.

1961-ben viszont 3 évi börtönbüntetést kapott, 1963-ban a kegyelemmel megszabadult, de be akarták szervezni ügynöknek és Géza nem egyezett bele. Nem térhetett vissza a papi szolgálatra, mert nem kapott állami működési engedélyt, ezalatt szüleinél

volt Vaskúton és erdőgazdaságban fizikai munkát végzett.

Egy évvel később (1964-ben) végre megkapta a működési engedélyt, azóta foglalkozik az emberek lelkével több helyen, hitoktat, gyóntat és manapság a győri szemináriumban tanít latint.

**Istenünk, őrizze meg Géza atyánkat!
Jó erőt, jó egészséget kívánunk neki!**

HÍREK A MAGYAR KURÍRBÓL

Mennyire vallásos a világ és Európa? - Hivatalos felmérés a világ vallásosságáról

„A fiatalok egész világon sokkal nagyobb számban vallják magukat vallásosnak, mint általában hinnénk. Nagy különbség van azonban a különböző kontinenseken (= földrészeken: Ázsia, Európa, Amerika, Ausztrália, Afrika) élők és a különböző vallásokhoz tartozók válaszai között” – derül ki a német Bertelsmann Alapítvány által készített felmérésből. A kutatás eredményeit bemutató konferencián az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa (CCEE) elnökeként részt vesz Erdő Péter bíboros is.

A felmérést 2008. júliusban Sydney-ben rendezett Ifjúsági Világtalálkozó alkalmából készítették. Összesen 21 000 embert kérdeztek meg, akik a világ különböző országaiban élnek és különféle világvallásokhoz tartoznak. A kutatás célja, hogy választ keressen azokra a kérdésekre, hogy milyen erős a hit, a vallás a világban, milyen hatással van a vallásosság a politikai döntésekre, a gyermekek nevelésére, a környezettel való kapcsolatra, a különböző élethelyzetek megoldására. Milyen fogalmi vannak a mai embernek Istenről?

A kutatásnak Európára vonatkozó eredményeit ismertetik szeptember 17-én Brüsszelben.

Az ifjúság vallásosabb, mint gondoljuk

A Bertelsmann Alapítvány felmérése szerint ötből négy fiatal felnőtt vallásos és csaknem fele nagyon vallásos. Csupán 13%-uknak nincs közük Istenhez és a valláshoz.

Az egyes országok és felekezetek azonban eltérő képet mutatnak. Az iszlám és a fejlődő országok fiataljai nagyon vallásosak. Az európai keresztény fiatalok nem foglalkoznak a vallással. Az európai protestánsok csak 7%-a nagyon vallásos. A fiatal katolikusok esetében az európaiak 25%-a nagyon vallásos, Európán kívül ez az arány 68%. Kelet-Európában és Oroszországban minden harmadik fiatal meg van keresztelve, de a legtöbbször nem foglalkozik a hittel és az egyházzal.

Vallásgyakorlás

A nagyon vallásos országokban, például Nigériában és Guatemalában a fiatalok 90%-a mindennap imádkozik. Más országokban, például Indiában, Marokkóban vagy Törökországban egyre kevesebben imádkoznak. Az európai fiatalok viszont nem imádkoznak mindennap. Franciaországban a fiatalok alig 9%-a imádkozik naponta, Oroszországban 8%-uk és Ausztriában 7%-uk.

Kivételt nyert az Egyesült Államok: az amerikai fiatalok 57%-a imádkozik naponta. Az Egyesült Államok szabadegyházainak és pünkösdi mozgalmainak fiatal tagjai között 90%-uk nagyon vallásosnak található.

Jámbor öregek – hitetlen fiatalok?

Az, hogy a fiatalok kevésbé vallásosak, mint a szüleik vagy nagyszüleik, inkább európai-nyugati, mint egész világon elterjedt jelenség. A fejlődő és az iszlám országok fiataljai nem kevésbé vallásosak, mint a többi felnőtt. Marokkóban kb. 99%-uk hisz Istenben és a halál utáni életben. Brazíliában, Törökországban és Nigériában 90%-uk gondolkodik így, Izraelben, Indonéziában és Olaszországban 80%-uk. Azok az országok, melyekben a fiatalok nem nagyon foglalkoznak a vallással, mind a nyugat kultúrkörhöz tartoznak.

Nagy-Britanniában a fiatalok sokszor mondanak igent a vallásra, mint az idősebbek, és fiatal izraeliták is nagyobb mértékben ragaszkodnak a hitükhöz, mint szüleik.

Marin Rieger, a Bertelsmann Alapítvány kutatását vezető professzor ebből arra következtet: „Az állítás, hogy a vallásosság generációról generációra csökken, a világ minden részén végzett kutatásunk szerint egyértelműen cáfolható.”

A politikai magányügy – a szexualitás nem mindenhol

A fiatalok vallási tájékozódása és a politikához illetve szexualitáshoz való viszonyuk között a kutatás szerint összefüggés van. A legtöbb európaire és nyu-

gatira igaz, hogy a vallás nem folyásolja be a politikai meggyőződést.

Az európai hívők nagy része azt mondja, hogy a szexualitás magányügy. Vannak olyanok, akik gondolják, hogy a vallás befolyással bír a párkapcsolatra. Az európai protestánsok csak 7, az ortodoxok 12 és a katolikusok 14%-nak hitbeli meggyőződése hatással van a szerelmi életére. Európán kívül, a protestánsok 67%-a és a szabadegyházak tagjainak 68%-a lát összefüggést vallás és szexualitás között.

Kassa és Marseille lesz Európa kulturális fővárosa 2013-ban

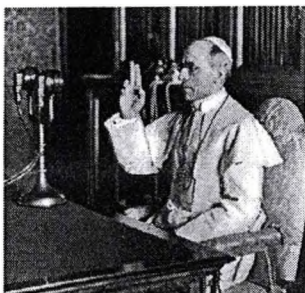
Bordeaux, Lyon és Toulouse is pályázott, de végül Franciaország második legnagyobb városa, a 800 ezres létszámú Marseille-re esett a választás. Szlovákiában Eperjes, Turócszentmárton és Nyitra volt még versenyben a címért.

A program célja, hogy egy-egy város kulturális értékeire irányítsa a világ figyelmét. A program 1985-ben indult az akkori görög kulturális miniszter, Melina Mercouri kezdeményezésére. 2009 és 2019 között évente két kulturális fővárost választanak, egyet a 15 régi, egyet pedig a 10 új EU-tagállam közül. Tavaly Luxemburg és Nagyszében viselte ezt a címet.

2008-ban a nagy-britanniai Liverpool és a norvégiai Stavanger nyert, 2009-ben pedig Linz és Vilnius lesz Európa kulturális fővárosa. 2010-ben kivételesen három város kerül erre a címre: Pécs, Essen és Isztambul, 2011-ben a finnországi Turku és az észtországi Tallinn, 2012-ben pedig a portugáliai Guimaraes és a szlovén főváros, Ljubljana.

„Tévesen bélyegezték meg XII. Piusz pápát”

„Pontatlan és hiányos beszámolók alapján bélyegezték meg XII. Piusz pápát és hamisították meg a II. világháború alatti zsidómentő tevékenységének örökségét” – mondta Gary Krupp, az amerikai Készítetek Utat Alapítvány zsidó alapítója és elnöke.

„Meg kell változtatnunk a történelemírást”, és el kell mondanunk a világnak az igazságot a háborús évek pápájáról, „aki oly sok életet mentett meg” – mondta Gary Krupp a XII. Piusz pápaságáról szóló tanácskozás megnyitóján.

Az alapítvány szeptember 15-17-ig megtartott rendezvényén új bizonyítékokat mutattak be XII. Piusz titkos tevékenységével és utasításaival kapcsolatban, amelyekkel zsidókat mentett a nácik elől.

Magyar papok a guarani indiánok között

Évente háromhetes zárandoklatot szervezett Hirth Vilmos verbita atya a misszió iránt érdeklődő papoknak és civileknek.

Tizennégy pap és szerzetes indult augusztus végén, hogy missziós tapasztalatokat gyűjtse-

nek Vilmos atya vezetésével.

A guarani indiánok laknak az apró falvakban a szakadékokban. A szakadék fölött van egy híd, amelyen át lehet sétálni egyik oldalról a másikra. A híd egy kapocs, amely minden latin-amerikai ember sajtója: a mosoly, a vendégszeretet, az őszinte érdeklődés a másik iránt.

A zárandokok célja Paraguay hitvilágának, kultúrájának és társadalmának megismerése volt. Még ma is megmaradnak az ősi indián hagyományok. Az indiánok mai életformáját Varga János magyar verbita atya argentinai missziós állomásán, Andresito (Szent András apostol) városában és a hozzá tartozó településeken tapasztalták meg a missziós zárandokok.

Dél-Amerikát nem lehet elhagyni anélkül, hogy Krisztus kitárt karjai magához ne öleljenek Rio de Janeróban, Corcovado hegyén. Itt búcsúztak a magyar zárandokok Latin-Amerikától, de szívesen vissza-visszatérnek, már csak lelkileg.

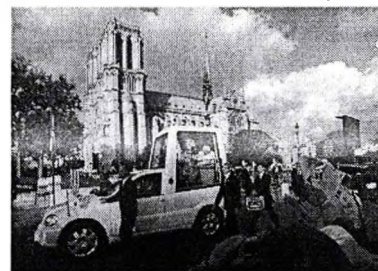
XVI. BENEDEK PÁPA APOSTOLI ÚTJA

XVI. Benedek pápa Franciaországban járt szeptember 12-15-ig.

Minden igazi kultúra alapja Isten keresése

Szeptember 12-én kora este a Szentatya a Bernardinusok

Kollégiumában a kultúra képviselői előtt tartott előadást. A több mint 700 résztvevő között jelen voltak az UNESCO képviselői, Valery Giscard d'Estaing, Jacques Chirac és az iszlám vallás képviselői is.

A pápa a volt ciszterci kolostorban beszélt a középkori szerzetesi kultúráról, amelyben megszüle-

tett a Szó (Isten tanítása), a Szentírás tisztelete és megértése.

A középkor szerzetesei nem azért éltek a kolostorban, mert kultúrát akartak csinálni vagy megőrizni, hanem Istent keresték, aki változatlan marad a változó világban. A szerzetesek lényeges dolgokat kerestek a Bibliában, hogy megtalálják az Isten szavait és fontos tanítását. Utána tudják tanítani az embereket is arra, hogy ők is találják meg Istent.

A kolostor azért van, hogy alakítsák, képezzék az embert arra, hogy tudjon szolgálni Istent és helyesen értsék az Isten tanítását. Az Isten tanítása felébreszti az emberben az alvó lelket, Isten felé és embertársai felé fordítja és megteremti a hitben való közösséget. Még megtanítja az embert az Istennel való beszélgetésre vagyis imádságra.

A Szentírásban Isten szól hozzánk a próféták által. A Katolikus Katekizmus szerint a kereszténység nem „könyv-vallás”, hanem az nagyon fontos, hogy helyesen értsük a Biblia szavait és azoknak értelmi és érzelmi jelentését is.

A középkori szerzetesi kultúra a Szent Benedek Regulájában megfogalmazott szabályt követte: ORA ET LABORA (= imádkozzál és dolgozzál). A valláshoz tartozik a munka, amelynek során az ember együttműködik az Istennel. Ez az együttműködés fontos. Ha nem lenne együttműködés, akkor az ember az Isten fölött van és nem tudja alakítani a világot, hanem rombolja a világot. Nem szabad az Isten tervébe beleavatkozni.

A Notre-Dame (= Miasszonyunk, azaz Szűz Mária) – ahol a pápa vesperást (=zsolozsmát) vezetett és a fiatalokkal találkozott

A franciaországi gótikus katedrálisok (=székesegyházak) legfontosabbika a párizsi főszékesegyház, ahol szeptember 12-én, pénteken este XVI. Benedek pápa zsolozsmát vezetett, majd köszöntötte a templom előtti téren összegyűlt fiatalokat.

A találkozás helyszínéről, a Notre Dame-ról az újság végén olvashatnak rövid ismertetőt.

Több mint 250 000 hívő a szombati pápai szentmisén

Szeptember 13-án délelőtt 10 órakor XVI. Benedek pápa szentmisét mondott a párizsi Invalidusok (= hadirokkantak) temploma előtti téren. A szentmise több mint negyedmillióan vettek részt.

Az Aranyszájú Szent János emléknapiján tartott szentmisén részt vettek az Ile de France régió püspökei, valamint Francois Fillon miniszterelnök, és kö-

szöntőt mondott André Vingt-Trois párizsi bíboros érsek is.

A Szentatya beszédében a bálványimádásról beszélt, amely nemcsak a próféták korában vagy Szent Pál idejében létezett, hanem ma is széles körben elterjedt. „A bálvány – mondta a pápa, *eltávolítja az embert a valóságtól, az igazi céltől, és a tévedések világába vezet. A mai kornak is megvannak a bálványai (pénz, hatalom utáni vágy, tudásszomj). A bálványimádás súlyos bűn, amelyet Szent Pállal együtt el kell ítélni, ugyanakkor bűnt, amely elfogadhatatlan, soha nem azonosítjuk a bűnössel, akinek lelkiismeretét nem ismerjük, ezért nem szabad csak úgy megítélni, és aki bármikor megtérhet. Azt kell kérni Istentől, hogy szabaduljunk meg a bálványoktól. Isten lát és hall minket.*”

„De hogyan érzük el Istent? Értelmünkkel is, de főleg az Oltáriszentségbe vetett hittel. Testvéreim, mélységes tisztelettel nézzünk az Úr Testére és Vérére, az Oltáriszentségre, amelyben az Úr valóságosan jelen van Egyház és az emberek számára! Találjunk meg minden alkalmat, hogy tiszteljük és szeressük! Figyeljünk a szavainkra és viselkedéseinkre, nehogy az Oltáriszentségben lévő Feltámadt Krisztusba vetett hitet elveszítsük bennünk!” – hangsúlyozta a Szentatya.

„Amikor szentmisén vagyunk, ellene mondunk a bálványoknak, megmutatjuk, hogy Krisztushoz tartozunk és hálát adunk az Úrnak.” – folytatta a pápa. „Valahányszor szentmisét mondunk, valahányszor Krisztus szentségileg jelen lesz, a megváltás műve teljeseedik be. Az Eucharisztia (= Oltáriszentség) ünneplése azt jelenti: egyedül Isten adhat az embernek igazi boldogságot, egyedül Isten tanít igazi, örök értékekre és arra, hogy ellene mondjunk a bálványoknak.”

A pápa bízta a fiatalokat, hogy ne féljenek a pápi, szerzetesi hivatástól, ne féljenek odaadni életüket Krisztusnak. Végül emlékeztette a híveket, hogy Jézus arra hívott: hogy kerüljük el a bálványimádást és Úrra építsük az életünket.

A szentmise helyszínéről, az Invalidusok templomáról az újság végén olvashatnak rövid ismertetőt.

XVI. Benedek pápa Lourdes-ban: újabb egyházfői látogatás a Mária-jelenések helyszínén

Lourdes egyike a keresztény világ legjelentősebb kegyhelyeinek, mely évente közel 6 millió zarándokot fogad. Az emberek nagyon hamar elkezdtek látogatni a Barlangot, ahol 1858-ban Szűz Mária megjelent Bernadettnek: alig 6 évvel a Mária-jelenések után a helyszín már 20 ezer látogatót fogadott.

Régebben a kegyhely sokkal egyszerűbb volt: a Massabielle szikla lábánál egyetlen rács védte a barlangot, ahol egy Mária szobrot helyeztek el. 1866-ban állítottak oltárt a Barlang elé, és építeni kezdték a Szeplőtelen Fogantatás Bazilikát.

A szikla tetején hatalmas templom található a neogótikus stílusú altemplomával és négy kápolnájával. Egyszerre 4 misének van hely. Mégis hamarosan szűkös lett. 1883 és 1889 között egy második templomot, a Rózsafüzér bazilikát beépítették a sziklába, ami már román és bizánci stílusú. A Rózsafüzér bazilikában 15 kápolnában a rózsafüzér 15 titkát jeleníti meg a színes, gyönyörű mozaikokba.

Másfél évszázad alatt a kegyhelyet átalakították, hogy egyre több zarándokot tudjon fogadni.

A Saint-Frai otthon ma 400 beteget fogad, amely 1866-ban épült, az 1997-ben felavatott Notre-Dame otthonban pedig 900 ágy van.

Nem messze onnan áll a Szent Bernadett templom, amely az utolsó Mária-jelenés helyére épült. Mellette pedig egy félkör alakú terem található, ahol a Francia Katolikus Püspöki Kar tartja a nagygyűlést minden ősszel és tavasszal. Ebben a teremben szept. 14-én vasárnap XVI. Benedek pápa találkozik a francia püspökökkel.

A XX. századi pápák többsége járt itt a Lourdes-ban, még a megválasztásuk előtt is:

- **Della Chiesa atya**, a későbbi XV. Benedek pápa, aki 1893-tól rendszeresen vezette az olasz zarándokcsoportokat
- **Ratti atya**, a későbbi XI. Piusz pápa 1893-ban járt itt, aki 1925-ben boldoggá, majd 1933-ban szentté avatta Bernadettet
- **Pacelli bíboros**, a későbbi XII. Piusz pápa 1935-ben ellátogatott ide
- **Roncalli bíboros**, a majdani XXIII. János pápa, aki 1958-ban, a jelenések 100. évfordulóján szentelte fel az új, föld alatti bazilikát, amely neve X. Piusz.
- **Montini bíboros**, a későbbi VI. Pál is többször eljött
- **Luciani bíboros**, a rövid pápaságú I. János Pál pápa is elzarándokolt ide
- **II. János Pál** mint pap és mint püspök többször jelen volt Lourdes-ban, de ő volt az első, aki pápáként is eljött először 1983-ban, másodszer pedig 2004-ben

„Lourdes az Istennel való találkozásnak és embertársaink szolgálatnak helye” – mondta a Szentatya a szentmisén jelenlévő 200 ezer zarándoknak, akik a világot minden tájáról érkeztek.

A liturgia több nyelven zajlott (francia, olasz, spanyol, angol, német és holland). A Hiszekegyet

latinul énekelték, a könyörgések arab, portugál, lengyel, maláj és kínai nyelven hangzottak el.

A Szentatya beszédében a vasárnapi evangéliumi részletre és Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepére utalva emlékeztetett: „Isten úgy szerette a világot, hogy egyetlen Fiát adta érte, aki elfogadta a halált és kereszthalálával megváltotta a bűnös világot. Amikor Krisztus dicsőséges keresztféjére nézünk, és a megfeszített Jézushoz imádkozunk, akkor értjük meg, hogy van olyan szeretet, amely erősebb a halálnál.

Szűz Mária is megértette ezt, és ma is arra kér mindenkit, hogy forduljon Krisztus keresztféjére. Mária és Bernadett első találkozása is a keresztféjében történt. A Szűzanya keresztféjével a hit titkát elmondta Bernadettnek, hogy Isten szeretete legyőzi a halált. A Mennyei Atya arra hív minden jóakarátú embert, aki lélekben vagy testben szenved, hogy nézzen a keresztre, mert ott megtalálja az életet és a gyógyulást. A keresztféjére ad ahhoz is, hogy életünket, közösségeinket megújítsuk, erőt ad az Egyháznak ahhoz is, hogy bátrabban hirdesse Krisztus tanítását.

Mária édesanyánkként jelenik meg előttünk és szemében látjuk Isten irgalmas szeretetét. Engedjük, hogy a pillantás töltse be a lelkünket. A Szentatya ajánlotta a rózsafüzér gyakori imádkozását.

A pápa a fiatalok figyelmét hívta fel arra, hogy ne féljenek igent mondani Isten hívására, hiszen Mária milyen fiatalon igent mondott Istennek. Kövessék Mária példáját.”

RÖVID ISMERTETŐK

Az Invalidusok temploma

Az Invalidusok (= hadirokkantak) temploma Párizs legnagyobb katedrálisai közé tartozik. Aranyszínes barokk-klasszicista kupolája, amelynek magassága eléri a 100 métert. 1679-1708-ig építették Jules Hardouin-Mansart vezetésével.

Az épület eredetileg a vele szomszédos Invalidusok Szállásához tartozott, amely a hadirokkant embereket szolgálta XIV. Lajos idejében. Mai napig itt található a francia hadseregben szolgáló római katolikus táborigazgató püspökség székhelye.

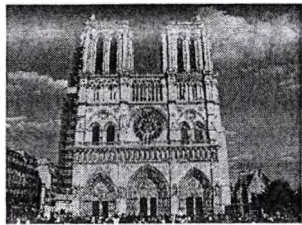

A Napkirály halála után a templom mauzóleummá vált, és egyszerre volt királyi és állami székesegyház. Erősen hasonlít a Szent Péter bazilikára. Belső terében az apostolszobrok mellett megtalálhatjuk a francia történelem nagy királyait is.

Leghíresebb közülük I. Napóleon, aki meghalt a Szent Ilona szigeten. I. Napóleon holttestét temették el az egyik mellékkápolnijában 1840-ben.

A Notre Dame

A Notre Dame székesegyház a Szajna párizsi szakaszán, a város történelmi központjának számító Ile de la Cité szigetén látható. Évente 12 millió turista megy oda.

A monumentális (=nagyszabású) templombelső öthajós, hossza 130méter, legnagyobb magassága 35méter. A homlokzati két torony magassága 69méter. A

korai gótikus püspöki templom építését 1163-ban kezdték el. 1182-től már készen állt a kórus, azután készült el a főhajó és a nyugati homlokzat 1125-re és a tornyokat 1250-ben fejezték be.

Napóleon itt koronáztatta magát császárrá 1804 decemberében VII. Pius pápa jelenlétében.

A Notre Dame világhírét elősegítette Victor Hugo író egy regényével, aminek a címe a Notre Dame-i toronyőr. A regény 1831-ben jelent meg és a romokban álló katedrális romantikus megdicsőüléséről szól.

2006-ban – a politikai ellenkezések dacára – a Notre Dame előtti teret II. János Pálról nevezték el.

SZÜZ MÁRIA ÜNNEPEI OKTÓBERBEN

Rózsafüzér Királynője (október 7.)

Az ünnepet a Lepantói győzelem emlékére rendelte Szent V. Piusz pápa.

A keresztények legyőzték Lepantónál a törököket. A rózsafüzér imában Jézus életét elmélkedjük végig.

Magyarok Nagyasszonya (október 8.)

Szent István királyunk 1038. augusztus 15-én halála előtt a Szűzanyának ajánlotta országát, népét és a szentkoronát. Szent Istvánnak nem volt utódja, mert meghalt a trónörökös Szent Imre. Így lett Szűz Mária Európában elsőként a magyarok Nagyasszonya, pártfogója.

Mind a két ünnepről bővebben olvashatunk a 2007. októberi újságban.

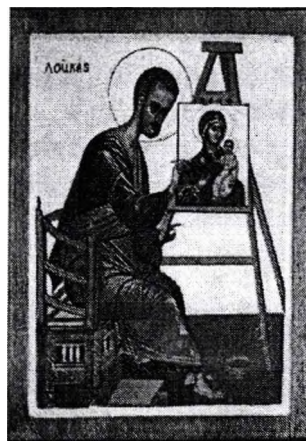
OKTÓBER APOSTOLJAI

Szent Lukács evangélista (október 18.)

Lukács görög származású pogány orvos volt. Szent Pál apostol tanítására tért meg és keresztelezett meg. Szent Pál kísérője lett a térítő-tanító útjain.

Lukács Szent Pál tanításából ismerte meg Jézus Krisztus tanítását. Személyesen nem ismerte Jézust, mert Jézus halála után lett keresztény. De pontosan összegyűjtött mindent Jézusról. Mindenkit megkérdezett, aki Jézust ismerte. Olyan szépen írta le Jézus gyermekkorát, hogy biztosan Szűz Máriát is megkérdezte Jézusról.

Jézus példabeszédei közül a Mennyei Atya irgalmas nagy szeretetét

megmutató példákat csak Szent Lukács írta le. Ilyen a tékozló fiú, az irgalmas samaritánus, a dúsgazdag és a szegény Lázár. Lukács Szent Pál mellett volt római fogságban. Szent Lukács az evangélium után még az Apostolok Cselekedeteit is leírta. Szent Lukács Görögországban lett vértanú.

Szent Simon és Szent Júdás Tádé**apostolok**

(október 28.)

Szent Simon neve mellett az evangélium azt írja a „buzgó” Simon.

Jézus mennybemenetele után Egyiptomban, Észak-Afrikában és Perzsiában hirdette az evangéliumot. Vértanúhalált halt.

Szent Júdás Tádé az ifjabb Jakab apostol testvére. Ők Jézus unokatestvérei voltak. Édesapja Alfeus Kleofás, édesanyja a másik Mária, aki Szűz Mária unokatestvére volt.

Júdás-Tádé Szíriában, Mezopotámiában és Perzsiában hirdette az evangéliumot. A Szentírásban az apostolok levelei között egy levele van Júdásnak. Vértanúhalált halt. Doronggal agyonütötték, azután lefejezték.

OKTÓBER SZENTJEI, ÜNNEPEI**Assisi Szent Ferenc**

(október 4.)

Assisiben született 1182-ben, meghalt 1226. október 3-án, 44 éves korában.

Szent Ferencet a Szűz Anya, Szent József és az apostolok után szeretik a legjobban. Szent Ferenc alapította meg a Ferencesrendet.

1182-ben született Ferenc Assisi városban, jómódú családban. Az apa gazdag posztókereskedő volt és azt remélte, hogy fia is ügyesen sokszorosítja majd a vagyont.

Ferenc fiatal éveit szórakozásokkal töltötte addig, amíg az Úr nem szólt hozzá. Akkor elhagyta a szórakozást és a templomok csendjét kívánta.

A fertőző leprások közé ment, legyőzte az undort, ami a leprások között volt és saját kezével kezdte ápolni a sebeiket.

Egy csodálatos égi hang isteni irányt adott neki.

Assisi határában volt a San Damiano templom, ott hallotta meg a keresztre feszített Jézus szavait: „Készíts hajlékot, látod, mert már romokban van.”

Azonnal hozzáfogott a kápolna javításához. Apja posztójának az árát is kezdte elvonni, de ebből botrány lett. Akkor visszaszerezte apjának a pénzt. Azt mondta: „Eddig Péter volt az apám, most már a menyeyi apám lesz az, Aki a mennyben van.” Így

kezdte a gazdag posztókereskedő a szegénységet. Boldogan új életet kezdett.

Nemsokára Isten újabbat kívánt tőle: „*Hirdesétek, hogy közel van a mennyek országa. Gyógyítsátok a betegeket, a leprásokat, kergessétek el a gonosz lelket. Ingyen kaptatok, ingyen adjátok, semmi pénzt ne szerezzetek magatoknak.*”

Ferenc nagyon örült, eldobta a saruját, öltönyét durva ruhával felcserélte. Ahová csak ment, utána mentek az emberek. Amikor már 12-en voltak együtt, abból éltek, amit adtak nekik a jó emberek. Ha szükséges volt, koldultak és adtak abból is a szegényeknek.

Ferenc szabályt írt maguknak és Ince pápától engedélyt kaptak a koldulórend alapítására. Tömegek megtértek, imádkoztak, versenyeztek az imában és a szegénységben. Nagy tömeg ment utánuk, még a mohamedánok is hozzájuk csatlakoztak.

Szent Ferenc a nőket is magával ragadta. Szent Klára megalapította az anyakolostort. Középpontja Ferenc testvér volt. Ferenc sokat böjtölt, imádkozott. Sokan megtértek, böjtöltek, vezekeltek.

Szent Ferenc nem merte magát pappá szenteltetni. Szent Kereszt ünnepén Ferenc megkapta Krisztus 5 szent sebéit a testén. Lábai dagadtak, lassanként megvakult, fájdalmakat szenvedett. Akkor írta meg Ferenc a Naphimnust, a világirodalom nagy szépségét.

Halála előtt így kiáltott: „*Isten hozott Halál Testvér.*” Mindent le kellett venni róla, hogy ne legyen semmi a világból rajta. Énekelve halt meg 1226. október 3-án, miután megáldotta a testvéreket és Assisi városát.

IX. Gergely pápa szentté avatta.

Kapisztrán Szent János

(október 23.)

Dél-Itáliában született 1386-ban. Tíz évig tanult. A király kinevezte a nápolyi királyság legfőbb elnökévé.

Egy perben igazságtalan ítéletre kényszerítették. Ez egy ember halálát okozta. Akkor lemondott. A király bírónak küldte. Eljegyzett egy

gróf lányt Perugiában, ahol a város kormányzója lett. A városok között háború dúlt. Akkor elfogták Jánost és börtönbe zárták. Élete ekkor nagyot fordult. Lemondott a kormányzóságról, felbontotta az eljegyzését és ferences barát lett. Minden tudását és munkáját az Egyháznak szentelte. A ferences rendet is megújította és a szigorú szabályokat vezette be. Híres nagy prédikáló volt. Bejárta Európát és városokban, fejedelemségek-

ben prédikált. Nagyon imádságos életet élt, azért tudott úgy prédikálni Istenről. Már életében is nagyon sok csodát tett, amit felírtak.

1452-ben hívták Magyarországra prédikálni. Itt látta a nagy török veszedelmet. Azt is látta, hogy Magyarország a nyugat védőbástyája a török ellen. A pápától és a fejedelmektől kért segítséget a magyar csapatoknak. Hunyadi Jánossal együtt toborozta a hadsereget. 22 ezer katonával győztek a nagy túlerővel harcoló törökök seregén Nándorfehérvárnál 1456-ban. Ennek a győzelemnek emlékére rendelte el a pápa a déli harangozást és augusztus 6-i ünnepet Jézus színelváltozását. (A Tábor hegyen Jézus dicsőséges fényben ragyogott, és Mózzessel és Illéssel beszélgetett.)

A győzelem után Hunyadi János pestisben meghalt. Pár héttel később októberben Kapisztrán Szent János is meghalt.

A török uralom alatt elveszett Kapisztrán János teste. 1960-ban szentté avatták.

Boldog Mór püspök

(október 25.)

Magyarországon született 1000 körül. Szent Márton hegyén (ma Pannonhalmán) tanult a bencés szerzetesek iskolájában. Bencés szerzetes lett.

A Szent Márton hegyi bencés apátságot Szent István király alapította. Szent István többször meglátogatta a szerzeteseket. Egy alkalommal Imre fiával jött. A kis Imre csókkal köszöntötte a szerzeteseket. Egyeseket egy, másokat több csókkal üdvözölt. Mórnak 7 csókot adott. István király kérdésére Imre azt mondta, hogy Mór igazi szent. István király próbát csinált. Bement a templomba. A szerzetesek felálltak, úgy köszöntötték István királyt. Csak Mór imádkozott tovább nagy áhítattal. István király látta, hogy igaza van a fiának, mert Mór szentéletű szerzetes.

Szent István király pécsi püspöknek nevezte ki Mórt. Mór püspök sok templomot és kolostort épített. Iskolákat szervezett. Ő írta meg Szent Zoerard András és Benedek életrajzát. 1070 körül halt meg.

A pécsi egyházmegye védőszentje Boldog Mór püspök.

Boldog Romzsa Tódor vértanú püspök

(október 31.)

1911-ben született és 1947-ben halt meg. Kárpátalján görög katolikus püspök volt. Együtt élt a híveivel. Buzgó lelkipásztor volt.

A szovjethatalom Ukrajnában meg akarta szüntetni a görög katolikus egyházat és be akarta olvasztani az ortodox egyházba. Romzsa Tódor püspök ellenállt ennek az akaratnak. Ezért a szovjethatalom elhatározta az elpusztítását.

1947 októberében egy falusi templomszentelésről indult haza lovas kocsin. Ez jó alkalom volt. Egy mezei úton hatalmas teherautó rohant bele a lovas kocsiba hátulról. Tódor püspök súlyosan megsebesült, de nem halt meg. Gondos ápolással már gyógyulóban volt. Október 31-én éjjel egy orosz nő az ápolónővért elküldte és ciánkáli mérget fecskendezett be a püspök testébe. Így halt vértanú halált.

II. János Pál pápa boldoggá avatta. A boldogavatás előtt Budapesten vizsgálták a püspök úr csontvázát. Itt állapították meg a súlyos mérgezést. A vizsgálat után a Budapesti Jézus Szíve templomban volt Tódor püspök úr csontváza püspöki ruhába öltöztetve, koporsóban. Egészen fekete volt a csontváz arca a mérgezéstől.

